TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. liepos 29 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Imigracijos politika – Direktyva (ES) 2016/801 – Trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo studijų tikslais sąlygos – 20 straipsnio 2 dalies f punktas – Prašymas leisti atvykti į valstybės narės teritoriją studijų tikslais – Kiti tikslai – Atsisakymas išduoti vizą – Prašymo atmetimo pagrindai – Neperkėlimas – Bendrasis draudimo piktnaudžiauti principas – 34 straipsnio 5 dalis – Valstybių narių procesinė autonomija – Pagrindinė teisė į veiksmingą teisminę gynybą – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis“

Byloje C-14/23 (*Perle*) [i]

dėl *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Belgija) 2022 m. gruodžio 23 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2023 m. sausio 16 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

XXX

prieš

État belge, atstovaujamą *secrétaire d'État à l'Asile et la Migration*,

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas E. Regan (pranešėjas), teisėjai Z. Csehi ir I. Jarukaitis,

generalinis advokatas J. Richard de la Tour,

posėdžio sekretorė M. Krausenböck, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2023 m. spalio 11 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– XXX, atstovaujamos *avocat* D. Andrien,

– Belgijos vyriausybės, atstovaujamos M. Jacobs, C. Pochet ir M. Van Regemorter, padedamų *avocats* E. Derriks ir K. de Haes,

* Proceso kalba: prancūzų.

[i] Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

– Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, J. Očková ir J. Vláčil,

– Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos E. Kurelaitytės,

– Liuksemburgo vyriausybės, atstovaujamos A. Germeaux ir T. Schell,

– Vengrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Z. Fehér,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos E. M. M. Besselink,

– Europos Komisijos, atstovaujamos J. Hottiaux ir A. Katsimerou,

susipažinęs su 2023 m. lapkričio 16 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo *Au pair* programoje tikslais sąlygų (OL L 132, 2016, p. 21), visų pirma jos 3 straipsnio 3 punkto, 20 straipsnio 2 dalies f punkto ir 34 straipsnio 5 dalies, taip pat Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant XXX ir *État belge* (Belgijos valstybė), atstovaujamos *secrétaire d'État à l'Asile et la Migration* (valstybės sekretorė, atsakinga už prieglobstį ir migraciją), ginčą dėl pastarosios atsisakymo išduoti XXX prašomą leidimą gyventi šalyje siekiant studijuoti Belgijoje.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2016/801 2, 3, 14, 41 ir 60 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(2) šia direktyva turėtų būti tenkinamas [2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyvos 2004/114/EB dėl trečiosios šalies piliečių įleidimo studijų, mokinių mainų, neatlygintino stažavimosi ar savanoriškos tarnybos tikslais sąlygų (OL L 375, 2004, p. 12)] ir [2005 m. spalio 12 d. Tarybos direktyvos 2005/71/EB dėl konkrečios įleidimo trečiųjų šalių piliečiams atvykti mokslinių tyrimų tikslais tvarkos (OL L 289, 2005, p. 15)] įgyvendinimo ataskaitose nustatytas poreikis ištaisyti nustatytus trūkumus, užtikrinti skaidrumą ir teisinį tikrumą, taip pat pasiūlyti nuoseklią teisės sistemą skirtingų trečiųjų šalių piliečių kategorijų asmenims, atvykstantiems į [Europos] Sąjungą. Todėl viename teisės akte turėtų būti supaprastintos ir racionalizuotos toms kategorijoms taikomos esamos nuostatos. Nepaisant kategorijų, kurioms taikoma ši direktyva, skirtumų, joms būdingos tam tikros bendros savybės, dėl kurių įmanoma jas reglamentuoti naudojant bendrą Sąjungos lygmens teisinę sistemą;

(3) ši direktyva turėtų padėti siekti Stokholmo programos tikslo suderinti nacionalinę teisę dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo šalyje sąlygų. Imigracija į Sąjungą iš kitų šalių yra vienas iš aukštos kvalifikacijos specialistų šaltinių; vis dažniau visų pirma siekiama pritraukti studentus ir tyrėjus. Jie yra svarbūs formuojant pagrindinį Sąjungos turtą – žmogiškąjį kapitalą ir užtikrinant pažangų, tvarų ir įtraukų augimą ir taip padeda siekti strategijos „Europa 2020“ tikslų;

<…>

(14) siekiant populiarinti Europą kaip pasaulinio lygio pavyzdinį švietimo ir mokymo centrą, reikia pagerinti ir supaprastinti atvykimo ir gyvenimo sąlygas tiems, kas norėtų šiais tikslais atvykti į Sąjungą. <…>

<…>

(41) iškilus abejonėms dėl prašymo dėl priėmimo [prašymo dėl leidimo atvykti] pagrindimo, valstybės narės turėtų turėti galimybę atlikti atitinkamus patikrinimus arba pareikalauti įrodymų, kad galėtų kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti numatomus prašytojo mokslinius tyrimus, studijas, stažavimąsi, savanorišką tarnybą, mokinių mainų programą, edukacinį projektą arba darbą *au pair* aukle ir kovoti su piktnaudžiavimu šioje direktyvoje nustatyta tvarka ir netinkamu jos taikymu;

<…>

(60) kiekviena valstybė narė turėtų užtikrinti, kad plačiajai visuomenei, ypač internete, būtų teikiama tinkama ir reguliariai atnaujinama informacija apie šios direktyvos tikslais patvirtintus priimančiuosius subjektus ir apie trečiųjų šalių piliečių priėmimo [leidimo atvykti] į valstybių narių teritoriją šios direktyvos tikslais sąlygas ir tvarką[.]“

4 Šios direktyvos 3 straipsnyje „Terminų apibrėžtys“ nustatyta:

„Šioje direktyvoje taikomos šios terminų apibrėžtys:

<…>

3) [s]tudentas – trečiosios šalies pilietis, kuris buvo priimtas į aukštojo mokslo įstaigą ir priimtas [kuriam leista atvykti] į valstybės narės teritoriją užsiimti savo pagrindine veikla – dieninėmis studijomis, po kurių suteikiama tos valstybės narės pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija, įskaitant diplomus, pažymėjimus arba daktaro laipsnį, gaunamus aukštojo mokslo įstaigoje, kurios pagal nacionalinę teisę gali apimti tokioms studijoms skirtus parengiamuosius kursus arba privalomą stažuotę;

<…>“

5 Šios direktyvos 5 straipsnis „Principai“ suformuluotas taip:

„1. Priimant trečiosios šalies pilietį [Leidžiant atvykti trečiosios šalies piliečiui] pagal šią direktyvą patikrinami dokumentais paremti įrodymai, kad trečiosios šalies pilietis atitinka:

a) 7 straipsnyje nustatytas bendrąsias sąlygas ir

b) 8, 11, 12, 13, 14 arba 16 straipsnyje nustatytas specialiąsias sąlygas.

2. Valstybės narės gali reikalauti, kad prašytojas pateiktų 1 dalyje nurodytus dokumentais paremtus įrodymus viena iš valstybinių atitinkamos valstybės narės kalbų arba bet kuria iš oficialiųjų Sąjungos kalbų, kurią nustatė ta valstybė narė.

3. Visas bendrąsias ir atitinkamas specialiąsias sąlygas atitinkantis trečiosios šalies pilietis įgyja teisę gauti leidimą.

Jeigu valstybė narė išduoda leidimus gyventi tik savo teritorijoje, o visos šioje direktyvoje nustatytos priėmimo [leidimo atvykti] sąlygos yra įvykdytos, atitinkama valstybė narė išduoda trečiosios šalies piliečiui reikalingą vizą.“

6 Direktyvos 2016/801 7 straipsnio „Bendrosios sąlygos“ 1 dalyje numatyta:

„Dėl trečiosios šalies piliečio priėmimo [leidimo atvykti trečiosios šalies piliečiui] pagal šią direktyvą prašytojas:

a) pateikia galiojantį kelionės dokumentą, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje, ir, jei reikalaujama, prašymą išduoti vizą arba galiojančią vizą arba, kai taikoma, galiojantį leidimą gyventi ar galiojančią ilgalaikę vizą; valstybės narės gali reikalauti, kad kelionės dokumentas galiotų bent jau numatomą buvimo laikotarpį;

b) pateikia tėvų sutikimą arba lygiavertį dokumentą numatomam buvimui, jei trečiosios šalies pilietis pagal atitinkamos valstybės narės nacionalinę teisę yra nepilnametis;

c) pateikia įrodymus, kad trečiosios šalies pilietis turi sveikatos draudimą nuo visų rūšių rizikos, nuo kurios paprastai draudžiami atitinkamos valstybės narės piliečiai, arba, jei numatyta nacionalinėje teisėje, yra pateikęs prašymą dėl tokio sveikatos draudimo; draudimas turi galioti numatomą buvimo laikotarpį;

d) pateikia įrodymus, jei to reikalauja valstybė narė, kad buvo sumokėtas 36 straipsnyje numatytas mokestis už prašymo tvarkymą;

e) pateikia atitinkamos valstybės narės reikalaujamus įrodymus, kad planuojamo buvimo joje laikotarpiu trečiosios šalies pilietis turės pakankamai lėšų pragyvenimo išlaidoms padengti nesikreipdamas į valstybės narės socialinės paramos sistemą ir grįžimo kelionės išlaidoms padengti. Tai, ar turima pakankamai lėšų, vertinama nagrinėjant kiekvieną atvejį atskirai ir atsižvelgiama į lėšas, kurios, *inter alia*, gaunamos kaip subsidija, stipendija ar studijų stipendija, pagal galiojančią darbo sutartį ar įpareigojantį darbo pasiūlymą, arba mokinių mainų programą vykdančios organizacijos, stažuotojus priimančios institucijos, savanoriškos tarnybos programą vykdančios organizacijos, priimančiosios šeimos ar *au pair* auklėms tarpininkaujančios organizacijos finansinį įsipareigojimą.“

7 Šios direktyvos 11 straipsnio „Specialiosios sąlygos studentams“ 1 dalyje nustatyta:

„Be 7 straipsnyje numatytų bendrųjų sąlygų, dėl trečiosios šalies piliečio priėmimo [leidimo atvykti] studijų tikslu prašytojas pateikia įrodymus:

a) kad trečiosios šalies pilietis yra aukštojo mokslo įstaigos priimtas studijuoti pagal studijų programą;

b) kad buvo sumokėti aukštojo mokslo įstaigos nustatyti mokesčiai, jei to reikalauja valstybė narė;

c) apie pakankamą kalbos, kuria bus studijuojama, mokėjimą, jei to reikalauja valstybė narė;

d) kad trečiosios šalies pilietis turės pakankamai lėšų studijų išlaidoms padengti, jei to reikalauja valstybė narė.“

8 Minėtos direktyvos 20 straipsnio „Prašymo atmetimo pagrindai“ 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Valstybės narės atmeta prašymą, kai:

a) netenkinamos 7 straipsnyje nustatytos bendrosios sąlygos arba atitinkamos specialiosios sąlygos, nustatytos 8, 11, 12, 13, 14 arba 16 straipsnyje;

b) pateikti dokumentai gauti apgaule, yra suklastoti arba padirbti;

c) atitinkama valstybė narė leidžia priimti [atvykti] tik per patvirtintą priimantįjį subjektą, o priimantysis subjektas nėra patvirtintas.

2. Valstybės narės gali atmesti prašymą, kai:

<…>

f) valstybė narė turi įrodymų arba rimtų bei objektyvių priežasčių nustatyti, kad trečiosios šalies pilietis galėtų gyventi šalyje kitais tikslais nei tie, kuriais jis teikia prašymą dėl priėmimo [leidimo atvykti].“

9 Direktyvos 2016/801 21 straipsnio „Leidimo panaikinimo arba atsisakymo pratęsti leidimą pagrindai“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės panaikina arba, kai taikoma, atsisako pratęsti leidimą, kai:

<…>

d) trečiosios šalies pilietis gyvena šalyje kitais tikslais nei tie, kuriais trečiosios šalies piliečiui išduotas leidimas gyventi šalyje.“

10 Šios direktyvos 24 straipsnyje „Studentų vykdoma ekonominė veikla“ numatyta:

„1. Ne studijų laiku ir pagal atitinkamoje valstybėje narėje atitinkamai veiklai taikomas taisykles ir sąlygas studentai turi teisę vykdyti ekonominę veiklą dirbdami pagal darbo sutartį, ir jiems gali

būti suteikta teisė užsiimti savarankiška ekonomine veikla kaip savarankiškai dirbantiems asmenims, laikantis 3 dalyje nustatytų apribojimų.

2. Prireikus valstybės narės suteikia studentams ir (arba) darbdaviams išankstinį leidimą pagal nacionalinę teisę.

3. Kiekviena valstybė narė nustato didžiausią valandų skaičių per savaitę arba dienų ar mėnesių skaičių per metus, kuriomis leidžiama užsiimti tokia veikla, bet ne mažiau kaip 15 valandų per savaitę arba atitinkamą dienų ar mėnesių skaičių per metus. Gali būti atsižvelgiama į darbo rinkos padėtį atitinkamoje valstybėje narėje.“

11 Šios direktyvos 34 straipsnis „Procedūrinės garantijos ir skaidrumas“ suformuluotas taip:

„1. Kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 90 dienų nuo išsamaus prašymo pateikimo datos atitinkamos valstybės narės kompetentingos institucijos priima sprendimą dėl prašymo išduoti leidimą arba jį pratęsti ir raštu, laikydamosi pranešimo procedūrų pagal nacionalinę teisę, apie sprendimą praneša prašytojui.

2. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, tuo atveju, kai priėmimo tvarka [leidimo atvykti procedūra] yra susijusi su patvirtintu priimančiuoju subjektu, kaip nurodyta 9 ir 15 straipsniuose, sprendimas dėl išsamaus prašymo priimamas kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 60 dienų.

3. Jeigu su prašymu pateikta patvirtinamoji informacija arba dokumentai yra neišsamūs, kompetentingos institucijos per pagrįstą laikotarpį praneša prašytojui, kokia papildoma informacija reikalinga, ir nustato pagrįstą terminą jai pateikti. 1 arba 2 dalyse nurodytas laikotarpis sustabdomas, kol kompetentingos institucijos gauna reikiamą papildomą informaciją. Jei per nustatytą terminą papildoma informacija ar dokumentai nepateikiami, prašymas gali būti atmestas.

4. Sprendimo, kuriuo prašymas skelbiamas nepriimtinu ar atmetamas arba atsisakoma pratęsti leidimą, motyvai prašytojui išdėstomi raštu. Sprendimo, kuriuo panaikinamas leidimas, motyvai trečiosios šalies piliečiui išdėstomi raštu. Sprendimo, kuriuo panaikinamas leidimas, motyvai gali būti išdėstomi raštu ir priimančiajam subjektui.

5. Visus sprendimus, kuriais prašymas skelbiamas nepriimtinu ar atmetamas, atsisakoma pratęsti leidimą arba jis panaikinamas, galima apskųsti atitinkamos valstybės narės teisme pagal nacionalinę teisę. Rašytiniame pranešime nurodomas teismas arba administracinė valdžios institucija, kuriai gali būti pateiktas apeliacinis skundas, ir apeliacinio skundo pateikimo terminas.“

12 Direktyvos 2016/801 35 straipsnyje „Skaidrumas ir galimybė susipažinti su informacija“ nustatyta:

„Valstybės narės prašytojams sudaro sąlygas lengvai susipažinti su informacija apie visus įrodomuosius dokumentus, kuriuos reikia pateikti su prašymu, ir su informacija apie atvykimo ir gyvenimo sąlygas, įskaitant trečiųjų šalių piliečių, kuriems taikoma ši direktyva, ir, kai taikoma, jų šeimos narių teises, pareigas ir procedūrines apsaugos priemones. Tai apima, kai taikoma, pakankamų mėnesinių lėšų dydį, įskaitant pakankamas lėšas, kurių reikia studijų išlaidoms arba stažuotės išlaidoms padengti, nedarant poveikio konkrečiam kiekvieno atvejo nagrinėjimui, ir taikytiniems mokesčiams.

Kiekvienos valstybės narės kompetentingos institucijos paskelbia šios direktyvos tikslais patvirtintų priimančiųjų subjektų sąrašus. Atnaujintos tokių sąrašų redakcijos skelbiamos kuo greičiau po bet kurio jų pakeitimo.“

13 Šios direktyvos 40 straipsnyje „Perkėlimas į nacionalinę teisę“ numatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2018 m. gegužės 23 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų nuostatų tekstus.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvas, kurios panaikinamos šia direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Valstybės narės nustato nuorodos darymo tvarką ir suformuluoja minėtą teiginį.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.“

Belgijos teisė

14 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos *loi du 15 décembre 1980 sur l’accès au territoire, le séjour, l’établissement et l’éloignement des étrangers* (1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymas dėl užsieniečių atvykimo į šalies teritoriją, gyvenimo, įsikūrimo šalyje ir išsiuntimo iš jos) (*Moniteur belge*, 1980 m. gruodžio 31 d., p. 14584; toliau – 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymas) 58 straipsnyje nurodyta:

„Kai užsienietis, norintis studijuoti Belgijos aukštojo mokslo įstaigoje arba joje baigti pasirengimo stoti į aukštąją mokyklą kursą, pateikia Belgijos diplomatinei ar konsulinei įstaigai prašymą išduoti leidimą gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, šis leidimas turi būti išduotas, jei suinteresuotasis asmuo nėra atsidūręs kurioje nors iš 3 straipsnio pirmos pastraipos 5–8 punktuose numatytų situacijų ir pateikia šiuos dokumentus:

1) pažymėjimą, švietimo įstaigos išduotą pagal 59 straipsnį;

2) įrodymą, kad jis turi pakankamai išteklių pragyventi;

3) medicininę pažymą, iš kurios matyti, kad jis neserga kuria nors iš ligų ar neturi kurios nors iš negalių, išvardytų šio įstatymo priede;

4) pažymą, patvirtinančią, kad nėra teistas už nusikaltimus arba nusižengimus pagal bendrąją teisę, jei suinteresuotasis asmuo yra vyresnis nei 21 metų.

<…>“

15 Šio įstatymo 39/2 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„*Conseil [du contentieux des étrangers]* [Užsieniečių ginčų taryba (Belgija)] priima sprendimus dėl kitų skundų, kuriais siekiama panaikinti atitinkamą aktą dėl esminių procedūrinių reikalavimų pažeidimo

arba nustatytų taisyklių pažeidimo, lemiančio akto negaliojimą, dėl įgaliojimų viršijimo ar piktnaudžiavimo įgaliojimais.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

16 2020 m. rugpjūčio 6 d. kasatorė pagrindinėje byloje (trečiosios šalies pilietė), remdamasi 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 58 straipsniu, pateikė prašymą išduoti vizą studijuoti Belgijoje.

17 2020 m. rugsėjo 18 d. sprendimu atsisakius išduoti tokią vizą motyvuojant tuo, kad iš neatitikimų studijų planuose matyti, jog rimtų ketinimų studijuoti Belgijoje nėra, 2020 m. rugsėjo 28 d. kasatorė pagrindinėje byloje paprašė *Conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų taryba) panaikinti tą sprendimą; 2020 m. gruodžio 23 d. sprendimu jos prašymas buvo atmestas.

18 Tame sprendime *Conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų taryba) pažymėjo, kad pagal 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 58 straipsnį prašymą išduoti leidimą gyventi šalyje paduoda trečiosios šalies pilietis, „norintis studijuoti Belgijos aukštojo mokslo įstaigoje arba joje baigti pasirengimo stoti į aukštąją mokyklą kursą“. Tuo remdamasi ji padarė išvadą, kad šia nuostata kompetentingoms valdžios institucijoms nustatoma pareiga patikrinti, ar pareiškėjas tikrai nori studijuoti Belgijoje.

19 *Conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų taryba) taip pat konstatavo, kad išduoti prašomą vizą galima atsisakyti remiantis šiuo 58 straipsniu, jeigu pareiškėjas neketina studijuoti, net jeigu Direktyvos 2016/801 20 straipsnio 2 dalies f punktas dar nebuvo perkeltas į Belgijos teisės sistemą, nepaisant to, kad pasibaigė direktyvos 40 straipsnio 1 dalyje numatytas perkėlimo terminas, nes 20 straipsnio 2 dalies f punkte numatyta galimybė atmesti prašymą išplaukia ir iš 58 straipsnio. Taigi ji nusprendė, kad 58 straipsnio taikymas atitinka 20 straipsnio 2 dalies f punktą.

20 2021 m. sausio 19 d. skundu kasatorė pagrindinėje byloje kreipėsi į *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Belgija), kuri yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, su kasaciniu skundu dėl minėto sprendimo.

21 Tame skunde ji teigia, pirma, kad *Conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų taryba) nepagrįstai nusprendė, kad 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 58 straipsnis pagrindinės bylos aplinkybėmis atitinka Direktyvos 2016/801 20 straipsnio 2 dalies f punktą, nors pastaroji nuostata nebuvo perkelta į Belgijos teisę ir nacionalinėje teisėje nenurodyta rimtų ir objektyvių priežasčių, leidžiančių nustatyti, kad trečiosios šalies pilietis gyventų šalyje kitais tikslais nei tie, dėl kurių jis prašo leidimo atvykti į Belgijos teritoriją.

22 Kasatorė pagrindinėje byloje taip pat teigia, kad, atsižvelgiant į šios direktyvos 3 straipsnio 3 punkte pateiktą sąvokos „studentas“ apibrėžtį, leidžiama tik įsitikinti, ar trečiosios šalies pilietis, pateikęs prašymą išduoti vizą studijų tikslais, yra priimtas į aukštojo mokslo įstaigą, o ne tikrinti pareiškėjo norą studijuoti.

23 Belgijos valstybė tvirtina priešingai – kad 58 straipsniu kompetentingoms valdžios institucijoms pripažįstama galimybė pagal minėtos direktyvos 41 konstatuojamąją dalį patikrinti pareiškėjo ketinimą studijuoti, neatsižvelgiant į tai, ar jos 20 straipsnio 2 dalies f punktas buvo perkeltas, todėl galima reikalauti pateikti visus įrodymus, būtinus prašymo dėl leidimo atvykti nuoseklumui įvertinti.

24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano: kadangi pagal Direktyvos 2016/801 20 straipsnio 2 dalies f punktą leidžiama atmesti remiantis šia direktyva pateiktą prašymą, jeigu paaiškėja, kad trečiosios šalies pilietis ketina gyventi šalyje kitais tikslais nei tie, dėl kurių jis prašo leisti atvykti, valstybės narės būtinai turi teisę patikrinti, ar šis pilietis priimančiojoje valstybėje narėje iš tikrųjų ketina studijuoti. Vis dėlto, jo nuomone, atsižvelgiant į kilusias abejones ir į tai, kad galutinį sprendimą priims Teisingumo Teismas, šiuo klausimu reikia kreiptis į šį teismą.

25 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad taip pat reikia kreiptis į Teisingumo Teismą siekiant nustatyti, ar, kaip teigia kasatorė pagrindinėje byloje, tam, kad būtų pateisintas prašymo išduoti leidimą gyventi šalyje atmetimas, pagal minėtos direktyvos 20 straipsnio 2 dalies f punktą reikalaujama, viena vertus, kad nacionaliniame teisiniame reglamentavime būtų aiškiai numatyta, jog šis prašymas gali būti atmestas, jeigu priimančioji valstybė narė turi rimtų ir objektyvių įrodymų arba priežasčių manyti, kad trečiosios šalies pilietis ketina gyventi šalyje kitais tikslais nei tie, dėl kurių jis prašo leisti jam atvykti, kita vertus, kad nacionaliniame reglamentavime būtų paaiškinta, kokie įrodymai ar rimtos ir objektyvios priežastys leidžia konstatuoti, kad taip yra.

26 Antra, kasatorė pagrindinėje byloje tvirtina, kad *Conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų taryba) vykdomos kontrolės, kuri apsiriboja teisėtumo patikrinimu, tvarka pažeidžiami iš Sąjungos teisės kylantys reikalavimai. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal Direktyvos 2016/801 34 straipsnio 5 dalį valstybės narės įpareigojamos numatyti, kad sprendimai, kuriais atmetami prašymai išduoti leidimą gyventi šalyje, gali būti skundžiami, ir mano, kad šio skundo pateikimo procedūrinė tvarka turi atitikti lygiavertiškumo ir veiksmingumo principus.

27 Jis nurodo, kad Belgijos teisėje – 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 39/2 straipsnio 2 dalyje – numatytas skundas yra skundas dėl panaikinimo ir kad tai yra teisėtumo patikrinimas, kuriuo kompetentingam teismui – *Conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų taryba) – nesuteikiama teisė pakeisti sprendimą, taigi jam neleidžiama nei pakeisti kompetentingų administracinių institucijų vertinimo savuoju, nei priimti naujo sprendimo vietoj jų sprendimo. Vis dėlto tokio sprendimo panaikinimo atveju šios institucijos yra saistomos *res judicata* galios, kurią turi sprendimo rezoliucinė dalis ir motyvai, kurie yra būtinas rezoliucinės dalies pagrindas.

28 Kadangi kasatorė pagrindinėje byloje teigia, jog tai, kad *Conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų taryba) neturi įgaliojimų pakeisti sprendimą, prieštarauja iš Direktyvos 2016/801 34 straipsnio 5 dalies, veiksmingumo principo ir Chartijos 47 straipsnio kylantiems reikalavimams, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad šiuo klausimu būtina kreiptis į Teisingumo Teismą.

29 Šiomis aplinkybėmis *Conseil d'État* (Valstybės Taryba) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar, atsižvelgiant į [SESV] 288 straipsnį, [Chartijos] 14 ir 52 straipsnius, [Direktyvos 2016/801] 3, 5, 7, 11, 20, 34, 35 ir 40 straipsnius bei 2 ir 60 konstatuojamąsias dalis, [taip pat į] teisinio saugumo ir skaidrumo principus, šios direktyvos 20 straipsnio 2 dalies f punktu valstybei narei suteikta teisė atmesti prašymą išduoti leidimą gyventi šalyje turi būti aiškiai numatyta jos teisės aktuose, kad ji galėtų ja pasinaudoti? Jei taip, ar jos teisės aktuose turi būti išvardytos rimtos ir objektyvios priežastys?

2. Ar nagrinėdama prašymą išduoti studijų vizą valstybė narė turi patikrinti užsieniečio norą ir ketinimą studijuoti, nors [Direktyvos 2016/801] 3 straipsnyje studentas apibrėžiamas kaip asmuo, priimtas į aukštojo mokslo įstaigą, ir šios direktyvos 20 straipsnio 2 dalies f punkte nurodyti prašymo atmetimo pagrindai yra galimi, o ne privalomi, kaip šios direktyvos 20 straipsnio 1 dalyje nurodyti pagrindai?

3. Ar pagal [Chartijos] 47 straipsnį, veiksmingumo principą ir [Direktyvos 2016/801] 34 straipsnio 5 dalį reikalaujama, kad pagal nacionalinę teisę pateikus skundą dėl sprendimo, kuriuo atmestas prašymas dėl leidimo atvykti į šalies teritoriją studijų tikslais, teismas gali pakeisti administracinės institucijos vertinimą savo vertinimu ir pakeisti šios institucijos sprendimą, ar pakanka teisėtumo kontrolės, kurią vykdantis teismas, panaikindamas administracinės institucijos sprendimą, gali ištaisyti neteisėtumą, visų pirma akivaizdžią vertinimo klaidą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmųjų dviejų klausimų

30 Pirmiausia reikia pažymėti, kad tiek iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, tiek iš Teisingumo Teismui pateiktų pastabų matyti, jog Direktyvos 2016/801 20 straipsnio 2 dalies f punktas, kuriame numatyta, kad atitinkama valstybė narė gali atmesti prašymą, jeigu turi įrodymų arba rimtų bei objektyvių priežasčių nustatyti, kad trečiosios šalies pilietis šalyje gyventų kitais tikslais nei tie, kuriais jis teikia prašymą dėl leidimo atvykti, buvo aiškiai perkeltas į Belgijos teisę tik po to, kai susiklostė pagrindinėje byloje nagrinėjamos faktinės aplinkybės.

31 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad *Conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų taryba) 2020 m. gruodžio 23 d. sprendime konstatavo, kad net jeigu ši nuostata neperkelta į nacionalinę teisę, kompetentingos valdžios institucijos, laikydamosi Sąjungos teisės, turi galimybę atmesti prašymą išduoti vizą studijuoti Belgijoje, jeigu pareiškėjas iš tikrųjų neketina studijuoti.

32 Be to, per posėdį Teisingumo Teisme Belgijos vyriausybė – patvirtinusi, kad laikotarpiu, kuris reikšmingas pagrindinėje byloje nagrinėjamam ginčui, šios direktyvos 20 straipsnio 2 dalies f punktas dar nebuvo aiškiai perkeltas į nacionalinę teisę, ir papildydama savo rašytines pastabas, kuriose teigia, kad kompetentingos valdžios institucijos turi teisę, nepriklausomai nuo šios nuostatos perkėlimo į nacionalinę teisę, patikrinti prašymą išduoti vizą pateikusio trečiosios šalies piliečio ketinimą studijuoti, – paaiškino, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas ginčas susijęs ne su tokiu perkėlimu, o su sąvoka „studentas“, kaip ji apibrėžta minėtos direktyvos 3 straipsnio 3 punkte.

33 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad pirmaisiais dviem klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyva 2016/801, visų pirma atsižvelgiant į jos 3 straipsnio 3 punktą, turi būti aiškinama taip, kad jai prieštarauja tai, jog valstybė narė, kuri neperkėlė šios direktyvos 20 straipsnio 2 dalies f punkto į nacionalinę teisę, atmeta prašymą leisti atvykti į jos teritoriją studijų tikslais motyvuodama tuo, kad trečiosios šalies pilietis pateikė šį prašymą faktiškai neketindamas studijuoti šios valstybės narės teritorijoje.

34 Pagal minėtos direktyvos 5 straipsnio 3 dalį trečiosios šalies pilietis, pateikęs tokį prašymą, turi teisę gauti leidimą gyventi atitinkamos valstybės narės teritorijoje, jeigu atitinka Direktyvos 2016/801 7 straipsnyje nustatytas bendrąsias sąlygas ir specialiąsias sąlygas, taikomas atsižvelgiant į pateikto prašymo rūšį (nagrinėjamu atveju – šios direktyvos 11 straipsnyje prašymams leisti atvykti studijų tikslais numatytas sąlygas).

35 Taigi pagal 5 straipsnio 3 dalį valstybės narės turi išduoti leidimą gyventi šalyje studijų tikslais pareiškėjui, kuris atitinka šios direktyvos 7 ir 11 straipsniuose nustatytus reikalavimus (pagal analogiją žr. 2014 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Ben Alaya*, C-491/13, EU:C:2014:2187, 31 punktą).

36 Vis dėlto nė viename iš šių reikalavimų aiškiai nenurodytas realus ketinimas studijuoti atitinkamos valstybės narės teritorijoje.

37 Šiomis aplinkybėmis pagal bendrąjį Sąjungos teisės principą teisės subjektai negali sukčiaudami ar piktnaudžiaudami remtis Sąjungos teisės normomis (šiuo klausimu žr. 2019 m. vasario 26 d. Sprendimo *N Luxembourg 1 ir kt.*, C-115/16, C-118/16, C-119/16 ir C-299/16, EU:C:2019:134, 96 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

38 Iš to matyti, kad valstybė narė turi neleisti pasinaudoti Sąjungos teisės nuostatomis, kai jomis remiamasi siekiant ne įgyvendinti šių nuostatų tikslus, bet pasinaudoti Sąjungos teisės lengvata, nors naudojimosi šia lengvata sąlygos įvykdytos tik formaliai (2019 m. vasario 26 d. Sprendimo *N Luxembourg 1 ir kt.*, C-115/16, C-118/16, C-119/16 ir C-299/16, EU:C:2019:134, 98 punktas).

39 Todėl bendrasis draudimo piktnaudžiauti principas turi būti taikomas asmeniui, kai šis remiasi tam tikromis lengvatą numatančiomis Sąjungos teisės nuostatomis tokiu būdu, kuris nesuderinamas su šiose nuostatose įtvirtintais tikslais (šiuo klausimu žr. 2019 m. vasario 26 d. Sprendimo *N Luxembourg 1 ir kt.*, C-115/16, C-118/16, C-119/16 ir C-299/16, EU:C:2019:134, 102 punktą).

40 Dar reikia pažymėti: kadangi su piktnaudžiavimu arba sukčiavimu susijusiomis faktinėmis aplinkybėmis negalima grįsti Sąjungos teisės sistemoje numatytos teisės, atsisakymas suteikti lengvatą pagal direktyvą (nagrinėjamu atveju – pagal Direktyvą 2016/801) nereiškia, kad atitinkamam asmeniui nustatoma pareiga pagal šią direktyvą; tai yra tik pasekmė to, jog nustatyta, kad minėtoje direktyvoje, kiek tai susiję su šia teise, numatytos objektyvios sąlygos, kurios būtinos tam, kad būtų suteikta siekiama lengvata, įvykdytos tik formaliai (pagal analogiją žr. 2019 m. vasario 26 d. Sprendimo *N Luxembourg 1 ir kt.*, C-115/16, C-118/16, C-119/16 ir C-299/16, EU:C:2019:134, 119 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

41 Taigi, nors Direktyvos 2016/801 20 straipsnio 2 dalies f punkte numatyta, kad atitinkama valstybė narė gali atmesti pagal šią direktyvą pateiktą prašymą leisti atvykti į šalį, jeigu turi rimtų ir objektyvių įrodymų arba priežasčių nustatyti, kad trečiosios šalies pilietis šalyje gyventų kitais tikslais nei tie, kuriais jis teikia prašymą dėl leidimo atvykti, ši nuostata negali būti aiškinama kaip draudžianti taikyti bendrąjį Sąjungos teisės principą, pagal kurį draudžiama piktnaudžiauti, nes šio principo taikymas nesiejamas su perkėlimo reikalavimu (priešingai nei direktyvos nuostatų atveju) (pagal analogiją žr. 2019 m. vasario 26 d. Sprendimo *N Luxembourg 1 ir kt.*, C-115/16, C-118/16, C-119/16 ir C-299/16, EU:C:2019:134, 105 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

42 Be to, Direktyvos 2016/801 41 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad, iškilus abejonių dėl prašymo dėl leidimo atvykti pagrindimo, valstybės narės turėtų turėti galimybę atlikti atitinkamus patikrinimus arba pareikalauti įrodymų, būtinų, be kita ko, kovoti su piktnaudžiavimu ar sukčiavimu naudojantis šioje direktyvoje nustatyta procedūra.

43 Iš šių aplinkybių matyti, kad nacionalinės valdžios institucijos ir nacionaliniai teismai turi neleisti naudotis šioje direktyvoje numatytomis teisėmis, kai jomis remiamasi sukčiaujant ar piktnaudžiaujant, net jeigu atitinkama valstybė narė neperkėlė šio 20 straipsnio 2 dalies f punkto.

44 Iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad siekiant įrodyti piktnaudžiavimą būtina objektyvių aplinkybių (iš kurių matyti, kad, nors Sąjungos teisiniame reglamentavime numatytų sąlygų formaliai laikomasi, šio teisinio reglamentavimo tikslas nepasiektas) visuma ir subjektyvus elementas (kurį sudaro siekis gauti naudos iš Sąjungos teisinio reglamentavimo, dirbtinai sukuriant sąlygas, reikalingas šiai naudai gauti) (2021 m. sausio 14 d. Sprendimo *The International Protection Appeals Tribunal ir kt.*, C-322/19 ir C-385/19, EU:C:2021:11, 91 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

45 Nagrinėjamu atveju, kiek tai susiję su Direktyva 2016/801 siekiamu tikslu, jos 3 ir 14 konstatuojamosiose dalyse nurodyta, kad, viena vertus, imigracija į Sąjungą iš kitų šalių yra vienas iš aukštos kvalifikacijos specialistų šaltinių ir vis dažniau siekiama pritraukti visų pirma studentus ir tyrėjus, kita vertus, siekiant skatinti visą Europą kaip pasaulinio lygio pavyzdinį švietimo ir mokymo centrą, šia direktyva siekiama pagerinti ir supaprastinti atvykimo ir gyvenimo sąlygas tiems, kas norėtų šiais tikslais atvykti į Sąjungą.

46 Taip minėta direktyva visų pirma siekiama – kaip matyti iš jos 3 straipsnio 3 punkto ir 11 straipsnio 1 dalies a punkto – leisti trečiųjų šalių piliečiams gyventi valstybės narės teritorijoje, kai jie buvo priimti į atitinkamos valstybės narės aukštojo mokslo įstaigą, kad joje galėtų užsiimti savo pagrindine veikla – dieninėmis studijomis, po kurių suteikiama tos valstybės narės pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija.

47 Taigi, kai nagrinėjamas prašymas leisti atvykti studijų tikslais, tam, kad būtų konstatuotas piktnaudžiavimas, reikia atsižvelgiant į visas konkrečias nagrinėjamo atvejo aplinkybes nustatyti, kad – nepaisant atitinkamai Direktyvos 2016/801 7 ir 11 straipsniuose nustatytų formalaus bendrųjų ir specialiųjų sąlygų, pagal kurias suteikiama teisė į leidimą gyventi studijų tikslais, laikymosi – atitinkamas trečiosios šalies pilietis pateikė prašymą dėl leidimo atvykti, realiai neketindamas užsiimti savo pagrindine veikla – dieninėmis studijomis, po kurių suteikiama tos valstybės narės pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija.

48 Dėl aplinkybių, leidžiančių konstatuoti, kad prašymas dėl leidimo atvykti buvo pateiktas piktnaudžiaujant, reikia pabrėžti: kadangi prašymo išduoti leidimą gyventi šalyje pateikimo dieną trečiosios šalies pilietis, savaime suprantama, dar nebuvo pradėjęs šiame prašyme nurodytos studijų programos ir dėl to neturėjo galimybės sukonkretinti savo ketinimo užsiimti savo pagrindine veikla – dieninėmis studijomis, po kurių suteikiama tos valstybės narės pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija, prašymas dėl leidimo atvykti gali būti atmestas, tik jei šis piktnaudžiavimas pakankamai akivaizdžiai matyti iš visų reikšmingų duomenų, kuriuos vertindamos šį prašymą turi kompetentingos valdžios institucijos.

49 Pagal SESV 267 straipsnį Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos vertinti faktinių aplinkybių ir taikyti Sąjungos teisės normų konkrečiam atvejui. Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi atlikti teisinius vertinimus, būtinus ginčui pagrindinėje byloje išspręsti.

Tačiau Teisingumo Teismas turi pateikti jam visas gaires, būtinas padedant jam atlikti šį vertinimą (2023 m. spalio 19 d. Sprendimo *Lufthansa CityLine*, C-660/20, EU:C:2023:789, 55 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

50 Šiuo klausimu galima pažymėti, kad iš Direktyvos 2016/801 24 straipsnio matyti, kad jai neprieštarauja tai, kad trečiųjų šalių piliečiai, pateikę prašymą išduoti leidimą gyventi šalyje studijų tikslais, pasibaigus studijoms skirtam laikui ir laikydamiesi šioje nuostatoje nustatytų sąlygų minėtoje valstybėje narėje galėtų būti įdarbinti ar vykdyti savarankišką ekonominę veiklą. Todėl tai, kad prašymą dėl leidimo atvykti studijų tikslais pateikęs trečiosios šalies pilietis atitinkamos valstybės narės teritorijoje ketina užsiimti ir kita veikla (ypač jeigu ši veikla neturi įtakos studijoms, kaip pagrindinei veiklai, kuria grindžiamas šis prašymas), nebūtinai turi būti laikoma piktnaudžiavimo požymiu.

51 Tačiau tuo atveju, kai pareiškėjas prisiėmė įsipareigojimus, be kita ko, dėl profesinės veiklos, kurios vykdymas, kaip pagrindinės veiklos, atrodo akivaizdžiai nesuderinamas su dieninėmis studijomis (kaip pagrindine veikla), po kurių suteikiama tos valstybės narės pripažįstama aukštojo mokslo kvalifikacija, šis įsipareigojimas gali sukelti abejonių dėl tikrųjų prašymo dėl leidimo atvykti motyvų ir tam tikrais atvejais, atsižvelgiant į visas reikšmingas nagrinėjamo atvejo aplinkybes, būti požymis, kad trečiosios šalies pilietis ketina gyventi šalyje kitais tikslais nei tie, dėl kurių jis prašo leisti atvykti.

52 Be to, kaip priminta šio sprendimo 42 punkte, Direktyvos 2016/801 41 konstatuojamojoje dalyje paaiškinta, kad iškilus abejonių dėl prašymo dėl leidimo atvykti motyvų, valstybės narės turi turėti galimybę atlikti atitinkamus patikrinimus arba reikalauti įrodymų, kad galėtų kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti, be kita ko, trečiosios šalies piliečio planuojamas studijas.

53 Taigi pareiškėjo studijų projekto nenuoseklumas taip pat gali būti viena iš objektyvių aplinkybių, leidžiančių konstatuoti piktnaudžiavimą, motyvuojant tuo, kad jo prašymu iš tikrųjų siekiama kitų tikslų nei studijuoti, jeigu šis nenuoseklumas yra pakankamai akivaizdus ir vertinamas atsižvelgiant į visas konkrečias nagrinėjamo atvejo aplinkybes. Todėl vien aplinkybės, kuri gali būti laikoma įprasta aukštojo mokslo studijų metu, kaip antai perorientavimas, nepakanka siekiant įrodyti, kad trečiosios šalies pilietis, pateikęs prašymą dėl leidimo atvykti studijų tikslais, neturi realaus ketinimo studijuoti šios valstybės narės teritorijoje. Lygiai taip pat vien tai, kad planuojamos studijos nėra tiesiogiai susijusios su siekiamais profesiniais tikslais, nebūtinai rodo, kad nėra noro iš tiesų studijuoti, kuris pagrindžia prašymą dėl leidimo atvykti.

54 Šiomis aplinkybėmis svarbu pabrėžti: kadangi, kaip pažymėta šio sprendimo 47 punkte, aplinkybės, kuriomis remiantis galima daryti išvadą, kad prašymas dėl leidimo atvykti studijų tikslais yra pateiktas piktnaudžiaujant, neišvengiamai yra susijusios su kiekvienu konkrečiu atveju, išsamaus šiuo klausimu svarbių aplinkybių sąrašo nustatyti negalima. Todėl galimas piktnaudžiavimas prašymu dėl leidimo atvykti studijų tikslais negali būti preziumuojamas atsižvelgiant į tam tikrą informaciją ir turi būti vertinamas kiekvienu konkrečiu atveju, atskirai įvertinus visas su kiekvienu prašymu susijusias aplinkybes.

55 Šiuo klausimu, įskaitant šio sprendimo 50–53 punktuose nurodytas aplinkybes, kompetentingos valdžios institucijos turi atlikti visus reikiamus patikrinimus ir pareikalauti įrodymų, būtinų šiam prašymui individualiai įvertinti, prireikus paragindamos pareiškėją pateikti patikslinimų ir paaiškinimų šiuo klausimu.

56 Šiomis aplinkybėmis dar reikia paaiškinti: nors reikšmingi neigiamo atsakymo motyvai turi būti susiję su konkrečiomis atitinkamo prašymo aplinkybėmis, tai neatleidžia kompetentingų valdžios institucijų nuo pareigos šiuos motyvus pareiškėjui pateikti raštu, kaip numatyta Direktyvos 2016/801 34 straipsnio 1 ir 4 dalyse.

57 Be to, tai, kas išdėstyta, neatima iš valstybių narių galimybės konstatuoti galimą piktnaudžiavimą jau išdavus leidimą gyventi šalyje ir bausti už tai panaikinant leidimą ar atsisakant jį pratęsti, kaip numatyta tos pačios direktyvos 21 straipsnyje.

58 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmuosius du klausimus reikia atsakyti: Direktyva 2016/801, visų pirma atsižvelgiant į jos 3 straipsnio 3 punktą, turi būti aiškinama taip, kad jai neprieštarauja tai, jog valstybė narė, kuri neperkėlė šios direktyvos 20 straipsnio 2 dalies f punkto į nacionalinę teisę, pagal Sąjungos teisėje įtvirtintą bendrąjį draudimo piktnaudžiauti principą atmeta prašymą leisti atvykti į jos teritoriją studijų tikslais motyvuodama tuo, kad trečiosios šalies pilietis pateikė šį prašymą faktiškai neketindamas studijuoti šios valstybės narės teritorijoje.

Dėl trečiojo klausimo

59 Trečiuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2016/801 34 straipsnio 5 dalis, siejama su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad jai prieštarauja tai, kad skundas dėl kompetentingų valdžios institucijų sprendimo atmesti prašymą leisti atvykti į valstybės narės teritoriją studijų tikslais yra tik skundas dėl panaikinimo, o teismas, kuriam pateiktas šis skundas, neturi įgaliojimų prireikus pakeisti kompetentingų valdžios institucijų vertinimo savuoju arba priimti naujo sprendimo.

60 Pagal šios direktyvos 34 straipsnio 5 dalį visus sprendimus, kuriais prašymas skelbiamas nepriimtinu ar atmetamas, atsisakoma pratęsti leidimą arba jis panaikinamas, galima apskųsti atitinkamos valstybės narės teisme pagal nacionalinę teisę.

61 Iš to matyti, kad sprendimo atmesti prašymą leisti atvykti į valstybės narės teritoriją studijų tikslais atveju šio 34 straipsnio 5 dalyje trečiosios šalies piliečiui, pateikusiam tokį prašymą, aiškiai suteikiama galimybė pateikti skundą pagal ši sprendimą priėmusios valstybės narės nacionalinės teisės aktus (pagal analogiją žr. 2021 m. kovo 10 d. Sprendimo *Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w N.*, C-949/19, EU:C:2021:186, 41 punktą).

62 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Direktyvos 2016/801 34 straipsnio 5 dalyje numatytos apskundimo procedūros ypatumai turi būti nustatyti laikantis Chartijos 47 straipsnio (2021 m. kovo 10 d. Sprendimo *Konsul Rzeczypospolitej Polskiej w N.*, C-949/19, EU:C:2021:186, 44 punktas).

63 Vis dėlto Chartijos 47 straipsnyje įtvirtinta teisė į veiksmingą teisinę gynybą būtų iliuzija, jeigu pagal valstybės narės teisės sistemą būtų leidžiama vienos iš proceso šalių nenaudai nevykdyti galutinio ir privalomo teismo sprendimo (šiuo klausimu žr. 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Deutsche Umwelthilfe*, C-752/18, EU:C:2019:1114, 35 ir 36 punktus). Tai ypač taikytina tais atvejais, kai norint veiksmingai pasinaudoti iš Sąjungos teisės kylančiomis teisėmis, pripažintomis teismo sprendimu, reikia laikytis laiko reikalavimų.

64 Taigi, kai nagrinėjamas nacionalinis administracinis sprendimas, kuris, siekiant užtikrinti tinkamą ir veiksmingą naudojimąsi iš Sąjungos teisės kylančiomis suinteresuotojo asmens teisėmis, turi būti būtinai priimtas greitai, iš būtinybės užtikrinti skundo, pateikto dėl pirminio administracinio sprendimo atmesti jo prašymą, veiksmingumą, išplaukiančios iš Chartijos 47 straipsnio, matyti, kad kiekviena valstybė narė turi pritaikyti savo nacionalinę teisę taip, kad, panaikinus šį sprendimą, naujas sprendimas būtų priimtas per trumpą laiką ir atitiktų teismo sprendime dėl panaikinimo pateiktą vertinimą (pagal analogiją žr. 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Torubarov*, C-556/17, EU:C:2019:626, 59 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

65 Taigi, kiek tai susiję su prašymais leisti atvykti į valstybės narės teritoriją studijų tikslais, to, kad teismas, į kurį kreiptasi, turi jurisdikciją priimti sprendimą tik dėl kompetentingų valdžios institucijų sprendimo atmesti tokį prašymą panaikinimo, tačiau negali pakeisti šių institucijų vertinimo savuoju ar priimti naujo sprendimo, iš principo pakanka, kad būtų tenkinami Chartijos 47 straipsnio reikalavimai, su sąlyga, kad prireikus minėtos institucijos yra saistomos teismo sprendime dėl šio sprendimo panaikinimo pateikto vertinimo.

66 Be to, nors nagrinėdamas tokį skundą teismas, į kurį kreiptasi, turi tik teisę panaikinti kompetentingų valdžios institucijų sprendimą atmesti tokį prašymą dėl leidimo atvykti, turi būti užtikrinama, kad sąlygos, kuriomis pateikiamas šis skundas ir prireikus vykdomas jį išnagrinėjus priimtas teismo sprendimas, būtų tokios, kad iš principo leistų per trumpą laiką priimti naują sprendimą taip, kad pakankamai rūpestingas trečiosios šalies pilietis galėtų pasinaudoti Direktyva 2016/801 jam suteiktų teisių veiksmingumu.

67 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti: šios direktyvos 34 straipsnio 5 dalis, siejama su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinama taip, kad jai neprieštarauja tai, kad skundas dėl kompetentingų valdžios institucijų sprendimo atmesti prašymą leisti atvykti į valstybės narės teritoriją studijų tikslais yra tik skundas dėl panaikinimo, o teismas, kuriam pateiktas šis skundas, neturi įgaliojimų prireikus pakeisti kompetentingų valdžios institucijų vertinimo savuoju arba priimti naujo sprendimo, jeigu sąlygos, kuriomis pateikiamas šis skundas ir prireikus vykdomas jį išnagrinėjus priimtas teismo sprendimas, yra tokios, kad leidžia per trumpą laiką priimti naują sprendimą, atitinkantį teismo sprendime dėl panaikinimo pateiktą vertinimą, todėl pakankamai rūpestingas trečiosios šalies pilietis gali pasinaudoti Direktyva 2016/801 jam suteiktų teisių veiksmingumu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

68 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/801 dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo mokslinių tyrimų, studijų, stažavimosi, savanoriškos tarnybos, mokinių mainų programų arba edukacinių projektų ir dalyvavimo *Au pair* programoje tikslais sąlygų, visų pirma atsižvelgiant į jos 3 straipsnio 3 punktą,

turi būti aiškinama taip:

jai neprieštarauja tai, jog valstybė narė, kuri neperkėlė šios direktyvos 20 straipsnio 2 dalies f punkto į nacionalinę teisę, pagal Sąjungos teisėje įtvirtintą bendrąjį draudimo piktnaudžiauti principą atmeta prašymą leisti atvykti į jos teritoriją studijų tikslais motyvuodama tuo, kad trečiosios šalies pilietis pateikė šį prašymą faktiškai neketindamas studijuoti šios valstybės narės teritorijoje.

2. **Direktyvos 2016/801 34 straipsnio 5 dalis, siejama su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu,**

turi būti aiškinama taip:

jai neprieštarauja tai, kad skundas dėl kompetentingų valdžios institucijų sprendimo atmesti prašymą leisti atvykti į valstybės narės teritoriją studijų tikslais yra tik skundas dėl panaikinimo, o teismas, kuriam pateiktas šis skundas, neturi įgaliojimų prireikus pakeisti kompetentingų valdžios institucijų vertinimo savuoju arba priimti naujo sprendimo, jeigu sąlygos, kuriomis pateikiamas šis skundas ir prireikus vykdomas jį išnagrinėjus priimtas teismo sprendimas, yra tokios, kad leidžia per trumpą laiką priimti naują sprendimą, atitinkantį teismo sprendime dėl panaikinimo pateiktą vertinimą, todėl pakankamai rūpestingas trečiosios šalies pilietis gali pasinaudoti Direktyva 2016/801 jam suteiktų teisių veiksmingumu.

Parašai.